

PLAN FOR VEILEDNING OG TILSYN MED BARNEHAGER I ARENDAL KOMMUNE 2024 - 2028

Fagstab oppvekst og utdanning, barnehagemyndigheten
Arendal kommune

**ARENDAL
KOMMUNE**

Innhold

1.0 Innledning.....	2
1.1 Mål, visjon og formål.....	2
1.2 Rettsgrunnlag for utøvelse av veiledning og tilsyn	2
1.3 Organisering av barnehagemyndighet i Arendal kommune	3
2.0 Risikovurdering.....	4
3.0 Skjønn	4
4.0 Veiledning.....	5
4.1 Proaktiv og reaktiv veiledning	5
5.0 Tilsyn.....	6
5.1 Oppgaver og saksgang i tilsyn	6
5.2 Ulike typer tilsyn.....	8
6.0 Evaluering.....	9
7.0 Krav til saksbehandling.....	10
8.0 Oversikt over aktuelle områder for tilsyn	11
9.0 Årshjul 2024 - 2028.....	13
9.1 Årshjul for tilsyn og veiledning	13
9.2 Årshjul for områdeovervåking.....	13
11.0 Referanser	15

1.0 Innledning

I denne tilsynsplanen beskrives og utdypes barnehagemyndighetens ansvar og oppgaver for veiledning og tilsyn av kommunale og private barnehager i Arendal kommune. Hensikten med planen er å gi informasjon om kommunens rolle som tilsynsmyndighet, samt skape forutsigbarhet. Planen er ment for alle barnehagene i kommunen, samt foreldre og ansatte ved barnehagene.

Arendal kommune har pr. august 2023 til sammen 49 ordinære barnehager hvorav 10 er kommunale og 39 private. Med 3 familiebarnehager og 3 private åpne barnehager er det totalt 55 barnehager som omfattes av tilsynsplanen. I den private delen av sektoren er det til sammen 35 ulike eiere.

1.1 Mål, visjon og formål

«Barnehagemyndigheten i Arendal kommune utøver god kvalitet på forvaltningen slik at barns beste ivaretas gjennom lovpålagte oppgaver for barnehagesektoren».

Det overordnede formålet for kommunens tilsyn er å bidra til at alle barn får et godt og forsvarlig barnehagetilbud. Kommunens tilsynsmandat er å se til at barnehagene drives etter barnehageloven med forskrifter. Ønsket effekt av tilsyn er at regelverket i praksis skal oppfylles i den enkelte barnehage.

Både veiledning og tilsyn er en viktig del av ansvaret for å sikre barnehager av høy kvalitet. Oppgavene gir barnehagemyndigheten innsyn i hva som skjer i barnehagene, og på den måten mulighet for å påse at driften er i samsvar med barnehageloven.

1.2 Rettsgrunnlag for utøvelse av veiledning og tilsyn

Som lokal tilsynsmyndighet skal kommunen gi veiledning om, og påse at barnehagen drives i samsvar med bestemmelsene i barnehageloven med forskrifter jf. barnehagelovens §10, første ledd.

Kommunen likebehandler private og kommunale barnehager når den utfører oppgaver som barnehagemyndighet jf. barnehageloven §11.

Kommunen har rett til innsyn i dokumenter og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning dette ansees som nødvendig for å ivareta kommunens oppgaver som barnehagemyndighet jf. barnehageloven §10, femte ledd. Barnehagen skal uten hinder av taushetsplikt legge frem alle opplysninger kommunen trenger for å føre tilsyn jf. barnehageloven §53, fjerde ledd.

Kommunen fører tilsyn med virksomheter etter barnehageloven § 53, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter. Kommunen kan gi pålegg om retting av uforsvarlige eller ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningspliktige virksomheter. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller hvis forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten jf. barnehageloven § 53, andre ledd.

Jf. § 53, tredje ledd, skal foreldrerådet få mulighet til å uttale seg før kommunen fatter vedtak om stenging.

Lokal barnehagemyndighet må følge forvaltningsrettslige regler under utførelse av sin virksomhet. Forvaltningsrettslige regler følger forvaltningsloven og ulovfestede forvaltningsrettslige prinsipper.

Det følger av grunnloven § 104 og Barnekonvensjonen artikkel 3 og 12, at barn og unge har rett til å bli hørt i saker som vedrører dem. Videre skal barnets beste være et grunnleggende hensyn i slike saker.

Hverken barnehageloven eller forarbeidene gir føringer for hvordan eller hvor ofte tilsyn skal gjennomføres. Det er altså ingen ubetinget tilsynsplikt. Det er ikke stilt krav til metodikk, frekvens eller innhold i tilsynene. Barnehageloven legger ingen føringer på hvor ofte tilsyn skal gjennomføres i den enkelte barnehage, men det forutsettes at tilsyn gjennomføres når det er grunnlag for det. Behovet for tilsyn skal vurderes ut ifra lokale forhold og risiko vurderinger.

1.3 Organisering av barnehagemyndighet i Arendal kommune

Barnehageloven pålegger kommunen plikter både som barnehageeier og som lokal barnehagemyndighet. Det følger av barnehagelovens § 11 at kommunen skal organisere oppgavene de har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene de har som barnehageeier, når dette er egnet til å ivareta tilliten til kommunens upartiskhet som barnehagemyndighet.

Tilsyn er en oppgave som utføres av barnehagemyndigheten. Det settes krav til lik prosedyre og praksis av gjennomføringen, uavhengig av eierform. Det er viktig at det etableres tillit til kommunen som barnehagemyndighet, og at det oppleves likebehandling mellom private og kommunale barnehager i arbeidet.

Kunnskapsdepartementet peker på en dobbeltrolle, og videre på hvilke krav som stilles til kommunen:

«Sentralt ved kommunens tilsynsansvar må være at både private og offentlige barnehageeiere har tillit til tilsynet, og at kommunens egeninteresse som barnehageeier blir satt til side» (Veileder tilsyn med barnehager, Kunnskapsdepartementet).

«Kommunens dobbeltrolle stiller store krav til ryddighet, og kommunen må selv ta initiativ til å problematisere temaet, slik at kommunale og ikke kommunale barnehager sikres en reell likebehandling. Ett skritt på denne veien er at kommunen som tilsynsmyndighet utarbeider en plan for tilsyn som er kjent for alle: barnehageeiere, barnehageansatte og foreldre»

(Veileder tilsyn med barnehager, Kunnskapsdepartementet)

Barnehagemyndigheten i Arendal kommune ligger under *Fagstab oppvekst og utdanning*, og består av tre barnehagefaglige rådgivere. Rådgiverne rapporterer direkte til kommunalsjef for *Oppvekst og utdanning*. Eier av de kommunale barnehagene representeres gjennom *Enhetsleder barnehager*. Denne er ikke en del av barnehagemyndigheten.

Kommunes totalt 55 barnehager er inndelt i tre områder, *øst, vest og sentrum*. Disse områdene er jevnt fordelt på hver sin barnehagefaglige rådgiver, og rådgiver fungerer som veileder og kontaktperson for barnehagene i det daglige. Dette skal sikre en relasjon og være

et bindeledd for barnehagene inn mot kommunen. Barnehagemyndigheten er på faste årlige besøk ute i den enkelte barnehage, og inviterer jevnlig sammen med *enhetsleder for barnehage* til felles samlinger og områdesamlinger for alle styrere og virksomhetsledere. Her er agendaen aktuelle satsinger og føringer for sektoren på kommunalt og nasjonalt nivå. Disse aktivitetene vil også være bidrag til at *påse* rollen ivaretas.

Ved oppfølgings og temabaserte tilsyn vil rådgiver for det aktuelle området trekke seg ut, og myndighetsoppgavene overlates til de to andre med fastsatt myndighet. Dette for å sikre nøytralitet i arbeidet. Barnehagemyndigheten kan rådføre seg med kommunens jurister og juristnettverk i arbeidet med tilsyn.

2.0 Risikovurdering

Barnehagemyndigheten vurderer regelmessig sannsynligheten for, og konsekvensene av brudd på barnehageeiers plikter i barnehageloven jf. § 7, Krav til barnehagens virksomhet. Risikovurderingene ligger til grunn når barnehagemyndigheten vurderer behov for veiledning etter barnehageloven §10 og tilsyn etter barnehageloven § 53.

Risikovurderingen bygger på opplysninger fra barnehagen gjennom årsplan, vedtekter, årsmelding og jevnlig rapportering. Risikovurderingene kan også bygge på klager, eller medieoppslag. Samarbeid og møtepunkter med eiere og den enkelte barnehage gir også informasjon. Helheten og enkeltelementer bidrar til en systematisk kartlegging av risikofaktorer. Informasjonen og kartleggingen kan vise om regelverket er kjent, forstått og overholdt av den enkelte barnehage, og hvor stor sannsynligheten er for at det forekommer lovbrudd.

Barnehagemyndigheten utarbeider sannsynlighetsberegninger for, og konsekvensutredninger av, om krav i regelverket ikke er oppfylt. Vurderingen vil gi grunnlag for et treffsikkert tilsyn i forhold til tema og valg av barnehager.

Barnehagemyndigheten bruker kunnskapen fra risikovurderingene som grunnlag for å vurdere:

- hvilke barnehager det skal veiledes eller føres tilsyn med
- hvilke temaer det skal veiledes eller føres tilsyn med
- valg av virkemiddel (veiledning eller tilsyn)
- tidspunkt for veiledning eller tilsyn

Gjennom et godt system for risikovurderinger sikrer barnehagemyndigheten at veiledning og tilsyn blir målrettet og effektiv. Det vil også sikre at virkemidlene *veiledning* og *tilsyn* retter seg mot de områdene der behovene er størst.

3.0 Skjønn

Barnehageloven forutsetter at barnehagemyndigheten bruker stor grad av skjønn når den skal avklare om barnehagen er lovlig og faglig god nok. Formuleringene viser ofte til en standard eller målestokk der noe skal være forsvarlig eller nødvendig. For å kunne klargjøre de rettslige kravene må de fylles med innhold. Barnehagemyndighetens oppgave er å avklare

innholdet og intensjonen i lovkravet, og deretter sette en minstestandard barnehagens praksis kan måles mot. Kravene til barnehageeier må være konkrete.

Tydelige føringer og utfyllende informasjon om hva som er intensjonen med de ulike kravene kan hentes ut fra forarbeider til barnehageloven, tolkningsuttalelser, rundskriv og forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Sistnevnte viser for eksempel hva barn skal erfare gjennom det pedagogiske barnehagetilbudet, og hva personalet skal gjøre for å oppnå det. Det gis utfyllende bestemmelser om loven, samt rammer og hensyn som skal ivaretas ved utøvelse av skjønn.

Barnehagemyndigheten måler om barnehagens praksis beveger seg under minstestandard. I metodebok for tilsyn definerer Utdanningsdirektoratet minstestandard gjennom følgende holdepunkter:

- hvilke hensyn skal avveies
- hvilke kriterier skal vektlegges
- hvor stor vekt skal kriteriene ha

Hva som skal vektlegges og hvilke hensyn som skal tas, vil barnehagemyndigheten kunne konkretisere gjennom å utarbeide et kontrollskjema. Dette vil på sin side bidra til å konkretisere hva som skal styre de skjønnsmessige vurderingene.

4.0 Veiledning

Veiledning er frivillig, og målet er å bidra til en økt forståelse av kravene til pedagogisk arbeid i barnehagene. Det er også ment som et hjelpemiddel for å styrke kvaliteten i barnehagene gjennom etterlevelse av regelverket.

I barnehageloven §10 om kommunens ansvar står det:

«Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagen drives i samsvar med gjeldende regelverk»

Barnehagemyndigheten baserer veiledningen på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven med forskrifter. Når barnehageeier/styrere tar kontakt med barnehagemyndigheten for å søke veiledning, får de veiledning i tråd med barnehagens behov. Det er særlig aktuelt å veilede på eierpliktene i barnehageloven og de rettslige kravene som stilles til barnehageeier. Relevante opplysninger som kommer frem, kan bli brukt i risikovurdering for tilsyn.

4.1 Proaktiv og reaktiv veiledning

Proaktiv veiledning gis for å avverge lovbrudd. Denne veiledningen er et virkemiddel for å unngå at det utvikles en praksis som kan føre til uforsvarlige eller ulovlige forhold.

Reaktiv veiledning gis når uforsvarlige og ulovlige forhold skal rettes og avvik lukkes. Det veiledes om eierplikter og etterlevelse av regelverk for å følge de rettslige kravene i barnehageloven.

5.0 Tilsyn

Tilsyn er et av mange virkemidler kommunen har for å sikre kvalitet i barnehagene. Tilsyn er ikke frivillig, men en utøvelse av offentlig myndighet. Oppgaven med å utføre tilsyn er hjemlet i barnehageloven §53. Tilsyn av barnehager innebærer kontroll av eierpliktene og at disse er oppfylt i tråd med bestemmelsene i barnehageloven med forskrifter. Målet for tilsynet er:

«at barnehagene etablerer en praksis i samsvar med lovverket»

Videre ønsker kommunen å være en pådriver for kvalitetsutvikling i barnehagene gjennom tilsyn og veiledning.

5.1 Oppgaver og saksgang i tilsyn

Tilsyn etter barnehageloven kan beskrives i tre faser. Forberedelsesfasen, undersøkelsesfasen og avslutningsfasen.

Forberedelsesfasen: i denne fasen innhenter barnehagemyndigheten informasjon til risikovurdering. Videre velges tema, tidspunkt for tilsyn og objekt. Rettslige krav og skjønnsmessige standarder fastsettes. Kontrollskjema utarbeides for å sikre at tilsynet er egnet til å avdekke og rette opp lovbrudd hos barnehageeierne, og at minstestandard settes.

Undersøkelsesfasen: i denne fasen sender barnehagemyndigheten ut varsel om tilsyn for å informere eier og barnehage om at tilsyn er åpnet. Varselet inneholder informasjon om hvorfor det er åpnet tilsyn, hva som er tema og hva som skal kontrolleres. Det blir også informert om tilsynsmetode og hva slags informasjonskilder som blir benyttet. Aktuelle metoder kan være:

- intervju med eier, styrer, personale og foreldrerepresentant
- barnesamtaler
- observasjoner
- spørreskjema
- befaring i barnehagens leke og læringsmiljø inne og ute
- ulik dokumentasjon

Etter tilsynet vurderer barnehagemyndigheten om det foreligger lovbrudd. Opplysningene som er innhentet vurderes opp mot sjekkpunktene i kontrollskjemaet.

Avslutningsfasen: i denne fasen formidler barnehagemyndigheten en konklusjon av tilsynet i en tilsynsrapport. Denne bygger på juridiske, faglige og skjønnsmessige vurderinger og følger forvaltningslovens prinsipper. Rapporten beskriver temaet for tilsynet, tilsynsmetoden og de rettslige kravene. Lovanvendelsen i tilsynet skal komme tydelig frem. Skriftliggjøring av barnehagemyndighetens vurderinger og konklusjoner bidrar til å sikre etterprøvbarehet og likebehandling av barnehager.

Dersom det foreligger lovbrudd sender barnehagemyndigheten ut en foreløpig rapport, *varsel om pålegg om retting*. Eier får mulighet til å uttale seg før barnehagemyndigheten fatter vedtak. Etter en gitt frist for uttalelser sendes vedtak med pålegg om retting av ulovlige forhold. Her oppgis klageinstans, klagefrist og frist for retting av de ulovlige

forholdene. Fristen for å rette forholdene skal være tilstrekkelig til at barnehagene kan rette opp i lovbruddene og gi tilbakemelding til barnehagemyndigheten om at rettingen er gjennomført. Samtidig vurderes konsekvensen av lovbruddet, og fristen bør av den grunn ikke være lenger enn nødvendig.

I vedtaket står det hvilke regelverksbrudd som er avdekket, og også hva barnehageeier må gjøre for å rette opp i dem. Videre står det hvilken dokumentasjon som er nødvendig for å kunne lukke avviket. Hva som er tilstrekkelig for å lukke lovbruddene vurderes i hver enkelt sak og er avhengig av lovbruddets art.

Dersom barnehageeier ikke retter forholdet innen fristen, kan barnehagemyndigheten vedta tidsbegrenset eller varig stenging av barnehagen. Stenging av barnehage er inngripende og skal kun brukes ved svært alvorlige eller gjentatte regelbrudd.

Oversikt over saksgang:

TRINN	ANSVAR	AKTIVITET
1	Tilsynsmyndighet	<i>Tematilsyn</i> : brev med varsel sendes ut minimum 3 uker før <i>Hendelsesbasert tilsyn</i> : brev med varsel sendes ut uten ugrunnet opphold. I varselbrev opplyses hvem som skal være tilstede, om det skal sendes inn dokumentasjon i forkant, hvem dokumentasjonen skal sendes til samt innsendelsesfrist.
2	Styrer/eier	Returnerer eventuell dokumentasjon innen fastsatt frist
3	Tilsynsmyndighet	Det skrives foreløpig rapport fra tilsynet som sendes barnehagen. Det opplyses om frist til å komme med tilbakemeldinger og eventuelle feilrettinger.
4	Styrer/eier	Gir eventuelle tilbakemeldinger innen fristen
5	Tilsynsmyndighet	Det skrives sluttrapport fra tilsynet med følgende: Formelle opplysninger om barnehagen og tilsynsdato Hvem som var tilstede ved tilsynet Henvisning til lovgrunnlag for tilsyn (hjemmel for tilsyn) Henvisning til dokumentgrunnlag for kommunens tilsyn (Innsendte dokumenter) Eventuelle lovbrudd med frist for tilbakemelding og retting Opplysning om innsynsrett og klagerett.
6	Tilsynsmyndighet	Vurderer eventuell klage og grunnlaget. Om klagen ikke tas til følge er Statsforvalteren i Agder klageinstans.
7	Styrer/eier	Lukke lovbrudd i henhold til angitte frister, samt sende inn skriftlig dokumentasjon til tilsynsmyndighet på at forhold er utbedret.
8	Tilsynsmyndighet	Påse at barnehagen følger opp ulovlig/uforsvarlige forhold ved barnehagedriften, sikre at pålegg om retting innfris, og avslutte tilsynet skriftlig når pålegg er utført.
	Statsforvalteren Klageinstans på §53 Tilsyn	Kommunens vedtak kan påklages til statsforvalteren.

5.2 Ulike typer tilsyn

TEMATILSYN

Tematilsyn er tilsyn hvor tema, antall barnehager og tidspunkt for gjennomføring er satt opp i en plan.

Barnehagemyndigheten i Arendal har som mål å føre tematilsyn i private og kommunale barnehager jevnlig gjennom året. Risikovurderinger vil ligge til grunn for hva slags tema som velges ut, hvilken metode som er hensiktsmessig samt for hvilke barnehager som skal velges ut. Tilsynet skal fungere som kontroll av barnehagens etterlevelse av regelverket, og som et bidrag til barnehagens kvalitetsutvikling.

Etter valg av tema og innhold for tilsynet, utarbeider barnehagemyndigheten kriterier for vurdering av informasjon og funn. Disse blir retningsgivende i utøvelsen av juridisk og faglig skjønn, og skal bidra til likebehandling. For å kunne vurdere og konkludere om barnehagens praksis er i tråd med lov og forskrift må barnehagemyndigheten innhente tilstrekkelig og egnet informasjon.

Barnehager som velges blir varslet om tilsynet i god tid, slik at eier og styrer kan gjennomføre nødvendige prosesser for å forberede tematilsynet.

HENDELSESBASERT TILSYN

Hendelsesbasert tilsyn gjennomføres på bakgrunn av en bekymring eller klage. Disse kan for eksempel komme fra foreldre, andre kommunale instanser eller fagforeninger. Temaet for tilsynet vil være direkte relatert til informasjonen barnehagemyndigheten har mottatt.

Når barnehagemyndigheten mottar en klage eller bekymring vurderes det først om innholdet er *omfattet av barnehageloven med forskrifter*. Derneft vurderes metodebruken opp mot alvorlighetsgraden av innholdet i klagen.

I noen tilfeller oppfordres melder til å ta direkte kontakt med barnehagen for å ta opp bekymringen eller klagen. På den måten gis det anledning til å løse saken på lavest mulig nivå uten å åpne tilsyn.

I tilfellene der barnehagemyndigheten med bakgrunn i klagens innhold og eiers utfyllende informasjon, vurderer sannsynligheten for lovbrudd som høy, åpnes tilsyn med barnehagen. Om tilsynet skal være meldt eller uanmeldt vil bero på klagens art. De fleste tilsyn varsles på forhånd, men i noen tilfeller kan det være hensiktsmessig å utføre uanmeldt tilsyn. I saker som inneholder taushetsbelagte opplysninger blir saken unntatt offentlighet.

Hensikten med et hendelsesbasert tilsyn er å avklare:

- ✓ Hva som har skjedd
- ✓ Årsak til hendelsen
- ✓ Hvordan hendelsen er håndtert av barnehagen
- ✓ Om hendelsen har ført til endringer i barnehagens rutiner
- ✓ Om barnehagen har systemer og rutiner som forebygger at lignende hendelser vil skje igjen.

Saksbehandlingen følger rutiner for varslet tilsyn, krav til dokumentasjon for retting og lukking av tilsynet.

OPPFØLGINGSTILSYN

Oppfølgingstilsyn gjennomføres for å undersøke om barnehager som er ilagt pålegg om retting, har endret lovstridig praksis.

Barnehagemyndigheten gjennomfører oppfølgingstilsyn når barnehagens lovbrudd har alvorlige konsekvenser for tredjepart (barn og foreldre), og når det er store krav om endring av praksis. Kontroll med endring av praksis vil være et nytt tilsyn i forhold til det opprinnelige tilsynet, men med samme tematikk.

ELEKTRONISK TILSYN

Elektronisk tilsyn er barnehagemyndighetens elektroniske verktøy for sektorkartlegging. Denne kartleggingen er direkte knyttet til paragrafer i barnehageloven, og inneholder dokumentasjonskrav som skal vise om barnehagen er i tråd med lov og forskrift.

I det elektroniske tilsynet leverer kommunale og private barnehager styrende dokumenter som årsplan, vedtekter, bemanningsoversikt samt annen informasjon om aktuelle tema. Elektronisk tilsyn er et verktøy som gir barnehagemyndigheten god informasjon om faktorer som er knyttet til både struktur og prosesskvalitet i sektoren.

6.0 Evaluering

Barnehagemyndigheten evaluerer eget arbeid etter avsluttet tilsyn. I evalueringen vurderes temaet som er valgt, spørsmålene som brukes og selve gjennomføringen av tilsynet. Evalueringen har som mål å videreutvikle tilsynene til å bli stadig bedre.

Spørsmål som kan brukes i evalueringen er:

- ✓ Traff temaet den risikoen barnehagemyndigheten mente forelå?
- ✓ Fungerte kontrollspørsmålene?
- ✓ Fungerte kontrollskjemaet?
- ✓ Ba barnehagemyndigheten om riktig type informasjon og dokumenter i åpningsbrevet?
- ✓ Var barnehagemyndigheten godt nok forberedt til det stedlige tilsynet?
- ✓ Forstod barnehagen tilsynsrapporten og påleggene?
- ✓ Holdt barnehagemyndigheten seg til planlagt tid, eller tok tilsynet lenger tid enn forventet?

Barnehagemyndigheten kan også ta i bruk verktøyet ReFlex fra Udir i evalueringsarbeidet. Her vil praktisering av regelverket for barnehagemyndigheten vurderes.

7.0 Krav til saksbehandling

Forvaltningsloven har krav til saksbehandling i tilsynssaker, det legges også vekt på å følge uskrevne krav til god forvaltningsskikk. De viktigste prinsippene er:

- ✓ Forsvarlig saksbehandling
- ✓ Saklighetsprinsippet
- ✓ Prinsippet om likebehandling
- ✓ Taushetsplikt
- ✓ Kontradiksjon
- ✓ Forholdsmessighet (avveilingen)

Følgende paragrafer i forvaltningsloven er aktuelle i forhold til saksbehandlingen:

- ✓ Inhabilitet (§6)
- ✓ Forhåndsvarsel (§16)
- ✓ Innsynsrett (§§18 og 19)
- ✓ Formene for enkeltvedtak (§23)
- ✓ Begrunnelse (§24 og 25)
- ✓ Klageadgang (§28)
- ✓ Klagefrist (§§ 29,30,31)
- ✓ Saksforberedelse i klagesak (§33)

Følgende lover og dokumenter er aktuelle:

- ✓ Lov om barnehager av 01.01.2023 med forskrifter
- ✓ Rammeplan for barnehagen
- ✓ Metode for tilsyn - en håndbok i metode for tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven, utgitt av Utdanningsdirektoratet
- ✓ Forvaltningsloven

8.0 Oversikt over aktuelle områder for tilsyn

Barnehemagemyndigheten gjennomgår opplysninger fra dokumenter barnehagen sender inn (årsmeldinger, innstillinger til opptak, årsplaner, årsregnskap, Basil, sektorkartlegging, oversikt bemanning), og tar i bruk informasjon fra områdeovervåkingen for å risikovurdere og konkludere.

Lovbestemmelse	Kontroll	Mulige kilder
§1- Formål	Årsplanen er ferdig utarbeidet og fastsatt av SU. Kartlegge risiko for regelverksbrudd	Barnehagens årsplan Referat fra SU Egenvurdering
§2 - Barnehages innhold Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver	Årsplanen er ferdig utarbeidet og fastsatt av SU. Kartlegge risiko for regelverksbrudd	Barnehagens årsplan Referat fra SU Egenvurdering
§2a- Plikt til å samarbeide med skolen om overgang fra barnehage til skole	Kartlegge risiko for regelverksbrudd	Dokumenttilsyn -rutiner
§3- Barns medvirkning og hensynet til barnets beste	Barnehagen har opprettet foreldreråd og samarbeidsutvalg med korrekt sammensetning. Kartlegge risiko for regelverksbrudd	Referat fra første SU møte på høsten Egenvurdering Årsmelding
§4 - Foreldreråd og samarbeidsutvalg	Dokumenttilsyn	Referater
§5 - Felles samarbeidsutvalg for barnehage og skole	Dokumenttilsyn	Referater
§7 -Krav til barnehagens virksomhet	Risikovurderinger på bakgrunn av opplysninger	
§8 - Krav til vedtekter	Alle barnehager har vedtekter	Dokumenttilsyn
§9- Krav til internkontroll i barnehagen	Internkontrollen er systematisk	Dokumenttilsyn
§15 - Familiebarnehager Forskrift om familiebarnehager	Risikovurderinger på bakgrunn av opplysninger	
§16 - rett til plass i barnehage §17 - samordnet opptaksprosess i kommunen §18 - Prioritet ved opptak	Alle barn med rett til barnehageplass har fått plass Likebehandling av søkere og barnehager Alle barn med prioritet har fått barnehageplass	Opptaksprogram/Vigilo
§20 - Foreldrebetaling Forskrift om foreldrebetaling	Foreldrebetalingen tilsvarer maksimalpris Moderasjonsordninger praktiseres i tråd med barnehageloven Kostpenger tilsvarer regnskapsførte utgifter til kost Ordning med eventuelle ekstra utgifter til aktiviteter er godkjent av foreldrerådet.	Opptaks/ og faktureringsprogram

Lovbestemmelse	Kontroll	Mulige kilder
§24 Styrer	Barnehagens leder har utdanning i samsvar med kravene i barnehageloven	Årsmelding private og kommunale barnehager
§25 Pedagogisk bemanning	Barnehagen har et tilstrekkelig antall barnehagelærere i samsvar med kravene i barnehageloven og forskrift om pedagogisk bemanning. Barnehagens pedagogiske ledere har utdanning i samsvar med kravene i barnehageloven. Styrere og pedagogiske ledere uten godkjent utdanning har dispensasjon fra utdanningskravet.	
§26 Grunnbemanning	Barnehagen har tilstrekkelig personale	Elektronisk tilsyn
§27 Krav om norskferdigheter for å bli ansatt i barnehage	Ansatte med annet førstespråk har avlagt påkrevde prøver	Dokumenttilsyn
§28 Krav om norskferdigheter for personer med utenlandske yrkeskvalifikasjoner som styrer eller pedagogisk leder	Ansatte med annet førstespråk har avlagt påkrevde prøver	Dokumenttilsyn
§29 Forbud mot bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet	Pålegg etter loven følges	
§30 - Politiattest Forskrift om politiattest i henhold til barnehageloven	Alle som er ansatt etter sist dokumenttilsyn har levert godkjent politiattest og attesten er makulert etter ansettelse	
§37 Barn med nedsatt funksjonsevne	Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud.	
§41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid	Barnehagens rutiner	
§42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)	Barnehagens rutiner	
§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehage, krenker et barn	Barnehagens rutiner	
§44 Taushetsplikt	Ansatte har skrevet under på taushetsplikt ved ansettelse.	Sektorkartlegging
§46 - Opplysningsplikt til barnevernet	Ansatte har fått informasjon om opplysningsplikten til barnevernet.	Sektorkartlegging
§50 - Helsekontroll av barn og personale	Alle som er ansatt etter sist dokumenttilsyn har gjennomgått tuberkulosekontroll i henhold til gjeldende lovverk. Alle barn som går i barnehagen per dags dato har levert egenerklæring om helsestasjonskontroll.	Sektorkartlegging

9.0 Årshjul 2024 - 2028

Tilsyn, veiledning og områdeovervåking er alle oppgaver som foregår kontinuerlig gjennom hele året. Årshjul skal bidra til å systematisere arbeidet, og gi forutsigbarhet og oversikt. Hendelsesbaserte tilsyn, stort behov for veiledning eller uforutsette hendelser vil kunne endre tiltenkte planer og/eller gjennomføring av årshjulene.

9.1 Årshjul for tilsyn og veiledning

Barnehager veiledes ved behov, og følges opp ut fra tidligere tilsyn, områdeovervåking, varslinger, hendelser og risikovurderinger. Tematilsyn for perioden kan velges ut med bakgrunn i lovendringer. Generelt kan dette være en risikofaktor i forhold til forståelse og etterlevelse av lovkravet. Utvelgelse av barnehage skjer etter risikovurdering.

Måned	Hva	Kontroll	Hvem
Januar	Rigge for tilsyn		
Februar	TEMATILSYN	Tema velges basert på risikovurdering	Kommunal Privat
Mars	Tilsynsarbeid/rapport		
April	Tilsynsarbeid/rapport		
Mai	TEMATILSYN	Tema velges basert på risikovurdering	Kommunal Privat
Juni	Tilsynsarbeid/rapport		
August	Tilsynsarbeid/rapport		
September	Rigge for tilsyn		
Oktober	TEMATILSYN	Tema velges basert på risikovurdering	Kommunal Privat
November	Tilsynsarbeid/rapport		
Desember	Tilsynsarbeid/rapport		

9.2 Årshjul for områdeovervåking

Områdeovervåking baseres på besøk, møter/samlinger, innsendte data og dokumenter. Dette bidrar til kontinuerlig risikovurdering av alle barnehagene i kommunen, og tilbud om veiledning vil være et naturlig verktøy i arbeidet.

Måned	Hva	Hensikt	Hvem
Januar			
Februar	Områdesamling	Tverrfaglig samarbeid i tråd med kommunens satsing	Alle kommunale og private barnehager
Mars	Opptak	Se til at lovverket overholdes	Alle kommunale og private barnehager
	Rapportering på grunnbemanning	Se til at lovverket overholdes	
April	Områdesamling	Tverrfaglig samarbeid i tråd med kommunens satsing	Alle kommunale og private barnehager

Måned	Hva	Hensikt	Hvem
Mai	Fellessamling for styre og virksomhetsledere	Erfaringsutveksling og oppdatering på kommunale og nasjonale føringer	Alle kommunale og private barnehager
Juni			
August/ September	Årsplan og vedtekter	Vurdere om alle krav er oppfylt	Alle kommunale og private barnehager
September	Barnehagebesøk	Opplive barnehagens liv og ha samtale med styrer/eier	Alle kommunale og private barnehager
	Rapportering på grunnbemanning	Sjekke om lovkravet er innfridd	Alle kommunale og private barnehager
	Fellessamling for styre og virksomhetsledere	Erfaringsutveksling og oppdatering på kommunale og nasjonale føringer	Alle kommunale og private barnehager
Oktober	Barnehagebesøk	Opplive barnehagens liv og ha samtale med styrer/eier	Alle kommunale og private barnehager
	Områdesamling	Tverrfaglig samarbeid i tråd med kommunens satsing	Øst, Vest og sentrum
November	Foreldreundersøkelsen	Få et overblikk over foreldrenes opplevelse av barnehagen	De barnehagene som ønsker å delta
Desember	BASIL års rapportering. Rapportering på bemanning og minoritetsspråklige barn.	Få oversikt over om lovkrav etterleves	Alle kommunale og private barnehager

11.0 Referanser

Jebsen, Jens Kristian (2023). Barnehageloven og forskrifter 2023 med forarbeider og forskrifter, Fagbokforlaget.

Kunnskapsdepartementet «*Tilsyn med barnehager*» hentet 25.10.2023:

<https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/kd/bro/2007/0001/ddd/pdfv/304960-tilsyn-f4226.pdf>

Utdanningsdirektoratet «Metodehåndbok for tilsyn» hentet 25.10.2023:

<https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/metode-for-tilsyn/>

Bergen kommune, *Plan for tilsyn med og veiledning av barnehager i Bergen Kommune 2021-2025* hentet 21.09.2023:

[file:///C:/Users/C11415/Downloads/Plan%20for%20tilsyn%20med%20barnehager%20i%20Bergen%202021-2025%20\(6\).pdf](file:///C:/Users/C11415/Downloads/Plan%20for%20tilsyn%20med%20barnehager%20i%20Bergen%202021-2025%20(6).pdf)

Lillestrøm kommune, *Plan for tilsyn av barnehagene i Lillestrøm kommune* hentet 21.09.2023:

<https://www.lillestrom.kommune.no/globalassets/pdf/oppvekst/barnehage/plan-for-tilsyn--med-barnehagene-i-lillestrom-kommune.pdf>

